

2021-08-30

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KUN 2021/100

Vård, underhåll och drift av Nacka kommuns konstsamling för utlåning

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden beslutar att verk som behöver akuta åtgärder, enligt graderingen 1 i vård- och underhållsplan för lös konst – del 6, ska vara åtgärdade senast den 1 mars 2022.
2. Kulturnämnden beslutar att etapp 2 av vård- och underhållsinventeringen gällande konstsamlingen, ska vara genomförd för återrapportering senast i samband med tertial 2 år 2022. Detta beslut gäller under förutsättning att nämnden beviljas extra resurser för genomförandet.
3. Kulturnämnden noterar informationen i rapporten till protokollet.

Sammanfattning

Konstsamlingen består i dagsläget av totalt 2 278 verk. Under året genomfördes den första etappen av en vård- och underhållsinventering gällande hela konstsamlingen. Syftet är att dels ta fram vård- och underhållsplaner, dels lokalisera saknade verk sedan föregående inventeringar. Totalt inventerades 174 verk i grundskolor. Enligt vård- och underhållsplanen behöver 18 av dessa verk akuta vård- och underhållsinsatser, vilka ska genomföras med start under hösten. Totalt 50 verk har skador i måleri, skiss och tryck, 107 verk har brister gällande montering och 57 verk har skador i underlaget. För övrigt behöver 53 verk omplaceras och 67 verk uppdateras i konstregistret. Aktuell inventering visar att det finns ett stort behov av att tydliggöra låntagarens ansvar för lånade verk, dels vad gäller lämplig placering, säker förankring och enklare skötsel, dels vad gäller rapporteringsansvar i samband med inventeringar. Avtalet för lån behöver uppdateras utifrån aktuella lånevillkor.

Under hösten inleds implementeringen av ett nytt verksamhetsanpassat systemstöd för konst- och kulturarvregister. Det förväntas bland annat resultera i en digitaliserad utlåningsprocess, effektivare registrering, inventering och en enkel sökbarhet. Av samlingens 2 278 verk saknas i dagsläget totalt 419 verk, till ett värde av 530 000 kronor. Lokaliseringen av dessa verk ska fortsatt utredas i de kommande etapperna av vård- och underhållsinventeringen, som planeras genomföras under de kommande tre åren.

Uppskattad totalkostnad för att ta fram vård- och underhållsplaner för hela samlingen, samt genomföra extra vårdinsatser, uppskattas till cirka 3,2 miljoner kronor vilket inte ryms inom nämndens nuvarande budget. Totalt sett innebär ovan att nämnden behöver äska om drygt 1,1 miljoner kronor per år 2022-2024, vilket tas upp till beslut i kulturnämndens mål- och budgetärende.

Ärendet

I detta ärende ges en lägesrapport gällande kommunens konstsamling för utlåning till verksamheter som bedrivs på uppdrag av Nacka kommun. I rapporten redovisas en vård- och underhållsplan, etapp 1, planerade aktiviteter och behov av utveckling gällande kommunens konstsamling.

Kort bakgrund

Kulturnämnden ansvarar för kommunens konstsamling som till största del är utlånad till verksamheter inom vård, skola och omsorg. Konstsamlingen består i dagsläget av totalt 2 278 verk, varav merparten är inramade målningar, teckningar och litografiska tryck från 1950-talet och framåt. Nämnden har ingått avtal med kulturhuset Dieselverkstaden gällande inköp av nya konstverk samt vård, underhåll och utlåning av samlingen.

Vård- och underhållsinventeringen 2021

Under året genomfördes den första etappen av en vård- och underhållsinventering gällande hela konstsamlingen. Syftet är att dels ta fram vård- och underhållsplaner, dels lokalisera saknade verk sedan föregående inventeringar. Resultatet av årets inventering redovisas i rapporten, ”*Vård- och underhållsplan för lös konst i Nacka kommun-del 6*” (bilaga 1), av säkerhetsskäl är denna bilaga förkortad. Den fullständiga rapporten innehåller detaljerad information i text och bild gällande respektive verk, inklusive placeringar.

Inventeringens uppdrag omfattade totalt 151 verk i nio skolor och av dessa verk lokaliserades totalt 122, vilket innebär att 29 verk inte kunde återfinnas enligt registrerad placering. Däremot hittades 7 verk som tidigare registrerats som saknade, vilket är glädjande, samt 23 omärkta verk som inte finns registrerade i konstregistret. Därmed inventerades totalt 174 verk. Inventeringen blev tidskrävande då ansvaret för konsten är otydligt på flera skolor, och många verk flyttats runt i verksamheten, alternativt placerats i olika förrådsutrymmen utan noteringar på skolan, eller återkoppling till konstansvarig på Dieselverkstaden.

Resultatet av ovan redovisning visar att av samlingens 2 278 verk saknas i dagsläget totalt 419 verk, till ett värde av 530 000 kronor. Lokaliseringen av dessa verk ska fortsatt utredas i de kommande etapperna av vård- och underhållsinventeringen.

Behovet av vård- och underhållsinsatser

I vård- och underhållsplanen, (bilaga 1), har en bedömning gjorts utifrån bevarandet av konstverken där prioritet för åtgärder graderas från 1-3. Siffran 1 innebär akuta åtgärder och 2 är åtgärder som bör utföras inom en överskådlig framtid. Siffran 3 innebär åtgärder som inte anses nödvändiga för bevarandet men som kan anses nödvändiga av andra orsaker. I planen har verkens tillstånd och behov av åtgärder sammanställts enligt nedan grupperingar.

- **Akuta åtgärder**
Totalt 18 verk behöver akuta åtgärder.
- **Skador i media/teknik**
Totalt 50 verk har skador i måleri, skiss och tryck.
- **Skador i underlag**
Totalt 57 verk har skador i underlag som papper, duk eller pannå.
- **Bristfällig inramning**
Totalt 107 verk har brister gällande montering av ram, glas, passepartout eller bakstycke.
- **Bristfällig upphängning**
Totalt 11 verk har bristfällig upphängningsanordning.
- **Dålig placering/miljö**
Totalt 53 verk behöver en ny placering.
- **Uppdatering av konstregister, dokumentation**
Totalt 67 verk behöver uppdateras i konstregistret gällande exempelvis lokalisering, uppgifter om ägarskap, konstnär med mera.
- **Regelbundet underhåll**
Flera upphängda verk har damm, smuts och fläckar.

Planerade insatser och behov av utveckling 2021 - 2022

Akuta åtgärder

Kulturhuset Dieselverkstaden ska snarast åtgärda de 18 verk som behöver akuta insatser enligt gradering 1. Arbetet inleds omgående och bekostas genom avsatta medel för vård och underhåll av konst enligt nämndens avtal. Om det krävs ytterligare resurser ska resterande verk åtgärdas i början av nästa år.

Tillfällig lagring av konst

I Dieselverkstaden finns ett konstförråd där verk lagras i väntan på utlån eller vårdinsatser. Från och med september kommer konsten att lagras i ett nytt större förråd med bättre förutsättningar för lagring och visning av konst. Det är en efterlängtd utveckling som nu kan realiseras i samband med att Dieselverkstaden byggs om.

Kulturhuset Dieselverkstaden ska se till att all konst som lagras i skolornas källarförråd

och liknande utrymmen, tas in i till det nya konstförrådet under hösten. Efter en översyn ska de verk som är i gott skick aktiveras för utlåning.

Låneregler, skötselråd och övriga anvisningar

Aktuell inventering visar att det finns ett stort behov av att tydliggöra låntagarens ansvar för lånade verk, dels vad gäller lämplig placering, säker förankring och enklare skötsel, dels vad gäller rapporteringsansvar i samband med inventeringar. Lån av konst ska ske enligt nämndens regler för lån av konst, (bilaga 2). Dagens låneavtal som undertecknas vid lån, behöver uppdateras och förtydligas utifrån aktuella regler. Detta ska ske skyndsamt så att aktuella skolor som ingått i inventeringen kan få förnyade lånehandlingar under hösten gällande lånade verk som ska behållas på skolorna.

Kulturhuset Dieselverkstaden ska ta fram en inspirerande och informativ folder med skötselråd och övriga anvisningar gällande vad låntagaren ska tänka på vid placering/hängning av konst, samt vart man ska vända sig då verk skadas eller behöver återlämnas. I foldern ska det även anges vilket ansvar låntagaren har gällande inventering och dokumentation av respektive verks exakta placering i verksamhetens lokaler. Foldern ska även innehålla pedagogiska tips om hur man kan arbeta med konsten i aktuell verksamhet.

Konstregister och registrering av konst

Kulturnämnden har inlett upphandlingen av ett nytt verksamhetsanpassat systemstöd för konst- och kulturarvregister. Avtal med ny leverantör beräknas vara klart under hösten och därefter inleds implementeringen av det nya systemstödet. Denna utveckling har efterfrågats under lång tid och förväntas bland annat resultera i en digitaliserad utlåningsprocess, effektivare registrering, inventering och en enkel sökbarhet. Tillgängligheten till kommunens konst- och kulturarv förväntas öka betydligt för medborgare och övriga intressenter.

De verk som påträffats utan märkning ska märkas upp med ett temporärt nummer i registret, och utredas vidare gällande ägarskap, konstnär, tillkomstår med mera. Övriga verk som hittats med bristfällig märkning ska märkas upp och uppdateras i registret.

Vård- och underhållsinventering 2022

Det är angeläget att vård- och underhållsinventeringen av hela konstsamlingen genomförs så snart som möjligt. Bedömningen är att det bör ske inom tre år för att dels uppnå en resurseffektivare genomförandeprocess av inventeringen, dels få kännedom om det totala vård- och underhållsbehovet inom en snar framtid. Målet är att förhindra att konst- och kulturhistoriska värden går förlorade, samt förhindra ökade kostnader på grund av eftersatt underhåll. Uppskattad totalkostnad för att ta fram en vård- och underhållsplan för resterande del av samlingen uppskattas till cirka 3,2 miljoner kronor.

Principer för gallring och hantering av okända verk

Under hösten ska principer för gallring av konstsamlingen tas fram för beslut i nämnden. I samband med det arbetet bör även hanteringen av verk med oklart ägarskap utredas. Syftet är att samlingen ska följa beslutad profil och hålla hög kvalitet.

Inköp av ny konst

Enligt nämndens riktlinjer ska profilen för inköp till konstsamlingen vara samtida svensk originalkonst. Verken ska hålla en hög kvalitet och särskild vikt ska läggas vid inköp av verk från konstnärer som har anknytning till Nacka. Kulturnämnden avsätter totalt 100 000 kronor årligen för inköp av ny konst. Under 2021 har nedan verk köpts in.

- Titel: The Washing
Fotografi av Lovisa Ringborg
- Titel: Greta
Skulptur av Annica Sundh
- En triptyk utan titel.
Måleri av Lotte Nilsson

Ekonomiska konsekvenser

Uppskattad kostnad för att genomföra en vård- och underhållsinventering av hela konstsamlingen är totalt cirka 3,2 miljoner kronor. För genomförandet av vårdinsatser är bedömningen att nämnden behöver utökade resurser om 100 000 kronor per år under den närmaste treårsperioden. Totalt sett innebär ovan att nämnden behöver äska om drygt 1,1 miljoner kronor per år 2022-2024, vilket tas upp till beslut i nämndens mål- och budgetärende.

Konsekvenser för barn

Barn och ungdomar är prioriterade målgrupper för utlåningen av kommunens konst. Förslagen till beslut innebär inte några negativa konsekvenser för barn. Målet är att säkerställa att alla barn och ungdomar får tillgång till konst av hög kvalitet i sin vardag.

Bilagor

1. Vård- och underhållsplan för lös konst i Nacka kommun - del 6
(förkortad version)
2. Regler - Villkor för lån ur Nackas konstsamling
3. Aktivitetsplan gällande konstsamlingen
4. Verksamhetsplan gällande konstsamlingen

Cortina Lange
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Anna Hörnsten
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten